

Resclosa de les fàbriques de Sant Joan

Sant Joan de Vilatorrada

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sant Joan de Vilatorrada
Emplaçament: Riu Cardener

Coordenades:

Latitud: 41.74555
Longitud: 1.80779
UTM Est (X): 400871
UTM Nord (Y): 4622212

Classificació

Número de fitxa: 08218-24
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle: XIX-XX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat: Privada
Titular: Ref. cad.: 002A09000
Fitxes associades:
[Fàbrica Gallifa](#)
[Fàbrica Borràs](#)
[Fàbrica Burés](#)
Autoria de la fitxa: Arqueociència S.C. SL (Raquel Valdenebro)
Data de registre de la fitxa: dt., 27/03/2001 - 02:00

Descripció

Element arquitectònic conformat per un mur de formigó que s'estén al llarg de tota l'amplada del riu i el seu corresponent canal que condueix les aigües fins a les respectives turbines. Com a fet excepcional cal destacar la bipartició del canal de la resclosa de les fàbriques de Sant Joan. Es tracta d'un mateix canal que a l'alçada de les fàbriques es divideix en dos repartint les aigües al 50% entre la fàbrica Borràs i Burés i l'altre 50% per la fàbrica Gallifa.

Observacions:

Respecte a la resclosa de les fàbriques de Sant Joan, a més a més del cànon anual que havien de pagar els dos fabricants -Burés i Borràs -, els propietaris dels terrenys es reservaven l'ús de dues "naranjas de agua". Segons Camprubí, El concepte "dos naranjas de agua" deuria ser considerat com a mesura d'aforament d'aigua. Joan Simats, de Sant Joan, li explicà que precisament en un indret del canal, hi havia dos forats del tamany d'una taronja els quals comunicaven amb terrenys dels antics propietaris.

Història

La construcció de la resclosa de Sant Joan està lligada a la història de dues de les fàbriques allà ubicades, concretament les fàbriques Burés i Borràs. Un cop que aquests dos industrials van decidir instal·lar-se a Sant Joan, van iniciar els tràmits per adquirir les terres vora el riu i el drets corresponents. La concessió de l'aigua estava llavors en mans de Ramon Soler de la Plana i d'Asper, que vivia a Palma de Mallorca. Per mitjà del seu procurador Borràs i Burés van adquirir les terres i els drets de l'aigua. Aquests últims per un preu de 1,500 lliures i un cens anual de 10 lliures. El 1851 el document signat entre les parts donava dret als industrials a construir un canal per abastar les fàbriques. Al tractar-se d'un canal llarg es van veure obligats a comprar més terres, així bona part de les terres per on havia de passar el canal els adquiriren a Pere Canals, pagès de Sant Joan el 1852 per 75 lliures i 4 diners. Els drets de la resclosa foren compartits pels dos industrials. El 1853 quan Francesc Gallifa s'instal·là a tocar de les dues fàbriques compra una tercera part dels drets de la resclosa als dos industrials. Més endavant va passar a tenir-ne la meitat, sent el cinquanta per cent de l'aigua per les fàbriques Borràs i Burés i l'altra cinquanta per cent per Gallifa (SOLANELLES, 1999).

Bibliografia

CAMPRUBÍ I PLANS J.: Fàbriques i empreses. 4 anys de reportatges a Regió 7. 1994-1997. Vol II. Fundació Caixa de Manresa. Manresa. 1998. Pàgs. 26 -27. CAMPRUBÍ I PLANS J.: Fàbriques i empreses. Vol I. Fundació Caixa de Manresa. 1944. Pàgs. 37-46. CAMPRUBÍ I PLANS J.: La dinàmica d'un poble. Cambra de Comerç de Manresa. Manresa. 1984. Pàgs.187-204. SOLANELLES T.: Sant Joan de Vilatorrada. Història en imatges. 1880-1979.Col. Fotografia històrica. núm 7. C.E.B. Manresa.1999

